
PŘESHraničNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE

JUDR. IVA ŠIMKOVÁ

PROSINEC 2018

PŘESHraničNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE

- zdravotní péče, kterou osoba podstoupí ve státě, kde není pojištěna
- může se jednat o péči akutní, ale o péči předem plánovanou

- hrazení přeshraničNí péče
  - režim samoplátce
  - hrazení z komerčNího cestovního pojištění
  - hrazení z veřejného zdravotního pojištění

KOMERČNÍ CESTOVNÍ POJIŠTĚNÍ

- na co si dát pozor:
  - typ zahraniční cesty: turistika, pracovní cesta?
  - rozsah pojištěných aktivit: rizikové sporty?
  - výše pojistných limitů
  - výluky: alkohol, drogy, chronické nemoci?
- výhody cestovního pojištění
  - asistenční služba
  - repatriace

VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

- zákon 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění („ZVZP“)
  - teritoriální omezení
  - § 14 odst. 1 ZVZP: „Ze zdravotního pojištění se hradí zdravotní služby poskytnuté na území České republiky.“

příklad: § 35a ZVZP: „Odběr tkání, buněk a orgánů od žijícího nebo zemřelého dárce, vyšetření potenciálních dárců nezbytná pro posouzení vhodnosti pro konkrétního příjemce, nezbytné nakládání s odebranými tkáněmi, buňkami a orgány a dopravu žijícího dárce nebo náhradu jeho cestovních nákladů a dopravu zemřelého dárce hradí zdravotní pojišťovna příjemce.“

VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

- výjimky z principu teritoriality hrazení zdravotní péče:

1) zákon o veřejném zdravotním pojištění (ZVZP)

- § 14 odst. 2 ZVZP
- § 16 ZVZP

2) předpisy EU

- koordinační nařízení
- směrnice o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči
  - § 11 odst. 1 písm m) + § 14 odst. 3 ZVZP

3) bilaterální mezinárodní smlouvy

§ 14 ODST. 2 ZVZP – NEODKLADNÁ PÉČE

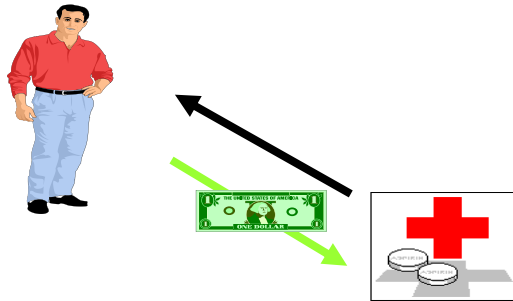
§ 14 odst. 2 ZVZP:

„Ze zdravotního pojištění se pojištěnci na základě jeho žádosti poskytne náhrada nákladů vynaložených na neodkladnou zdravotní péči, jejíž potřeba nastala během jeho pobytu v cizině, a to pouze do výše stanovené pro úhradu takových služeb, pokud by byly poskytnuty na území České republiky.“

- refundace vynaložených nákladů
- neodkladná péče (potřeba péče nastala v cizině)
- náhrada do výše českých cen

§ 14 ODST. 2 ZVZP – NEODKLADNÁ PÉČE - REFUNDACE

Pojištěnec ČR v zahraničí

ČR

Zdravotní
pojišťovna

§ 14 ODST. 2 ZVZP – NEODKLADNÁ PÉČE

Paní Dvořáková si na dovolené v Brazílii zlomí nohu a podstoupí zde ošetření, které uhradí. Po návratu žádá o refundaci vynaložených nákladů.

Pan Novák je chronicky nemocný. V důsledku své nemoci je při svém pobytu v Japonsku nucen podstoupit v místní nemocnici dialýzu ledvin. Po návratu žádá o refundaci vynaložených nákladů.

Paní Švédová je těhotná. Během těhotenství odjede na návštěvu za sestrou do Kazachstánu, kde nakonec i porodí. Po návratu žádá o refundaci vynaložených nákladů.

§ 16 ZVZP – JEDINÁ MOŽNOST LÉČBY

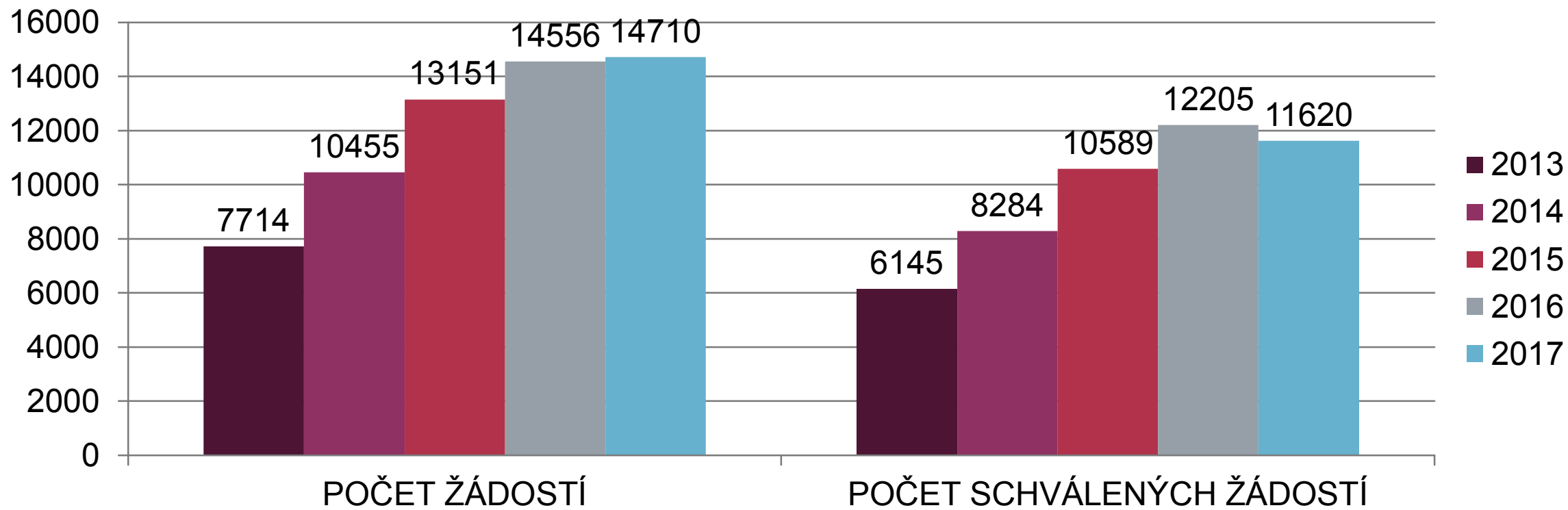
§ 16 ZVZP:

(1) Příslušná zdravotní pojišťovna hradí ve výjimečných případech zdravotní služby jinak zdravotní pojišťovnou nehrazené, je-li poskytnutí takových zdravotních služeb jedinou možností z hlediska zdravotního stavu pojištěnce.

(2) S výjimkou případů, kdy hrozí nebezpečí z prodlení, je poskytnutí zdravotních služeb podle předchozího odstavce vázáno na předchozí souhlas revizního lékaře.

- péče jinak nehrazená, pokud se jedná o jedinou možnost léčba
- ve výjimečných případech – nejasná interpretace
- musí být předem schválená
- většina žádosti se týká vnitrostátní péče, může se však použít i pro přeshraniční

ŽÁDOSTI PODLE § 16 U VZP OBDOBÍ 2013 - 2017

PŘESHraniČNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE V EVROPSKÉ UNII

VOLNÝ POHYB V OBLASTI ZDRAVOTNICTVÍ

■ volný pohyb osob

- omezení hraniční kontrol
- nárůst přeshraniční péče - urgentní i plánované (z počátku v režimu samoplátců)
- migrace pracovníků a jejich rodin - potřeba koordinace sociálního zabezpečení

■ volný pohyb zboží

- léčivé přípravky, zdravotnické pomůcky
- rozhodnutí Decker C-120/95
- paralelní obchod s léčivými přípravky

VOLNÝ POHYB V OBLASTI ZDRAVOTNICTVÍ

- **volný pohyb služeb**

- rozhodnutí Kohll C-158/96

- **volný pohyb kapitálu**

- rozhodnutí Luisi a Carbone - spojené věci 286/82 a 26/83

KOORDINACE SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ V EU

- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení**
- státy EU, EHP (Norsko, Lichtenštejnsko, Island), Švýcarsko
  - určení příslušnosti k právním předpisům v oblasti sociálního zabezpečení
    - hierarchie „hraničních určovatелů“ (výdělečná činnost / dávky vyplývající z předchozí výdělečné činnosti / důchod / rodinná vazba / bydliště (domicil) osoby)
    - pravidlo jednoho pojištění
  - hrazení nutné a nezbytné zdravotní péče v EU
  - hrazení plánované péče v EU
  - hrazení plné péče v EU, pokud se jedná o stát bydliště

NUTNÁ A NEZBYTNÁ ZDRAVOTNÍ PÉČE

- **článek 19 nařízení 883/2004**
- lékařsky nezbytná zdravotní péče s přihlédnutím k povaze nemoci a předpokládané době pobytu na území jiného státu
- Evropský průkaz zdravotního pojištění (European Health Insurance Card, EHIC)
- za podmínek jako tamní pojištěnci
  - zdravotní péče hrazená v daném členském státě
  - možné doplatky a spoluúčast
- EHIC – nekryje repatriaci
- případně refundace podle českých či zahraničních cen

POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE – ADMINISTRATIVNÍ POSTUP - PŘEÚČTOVÁNÍ

ČR

Zdravotní
pojišťovna

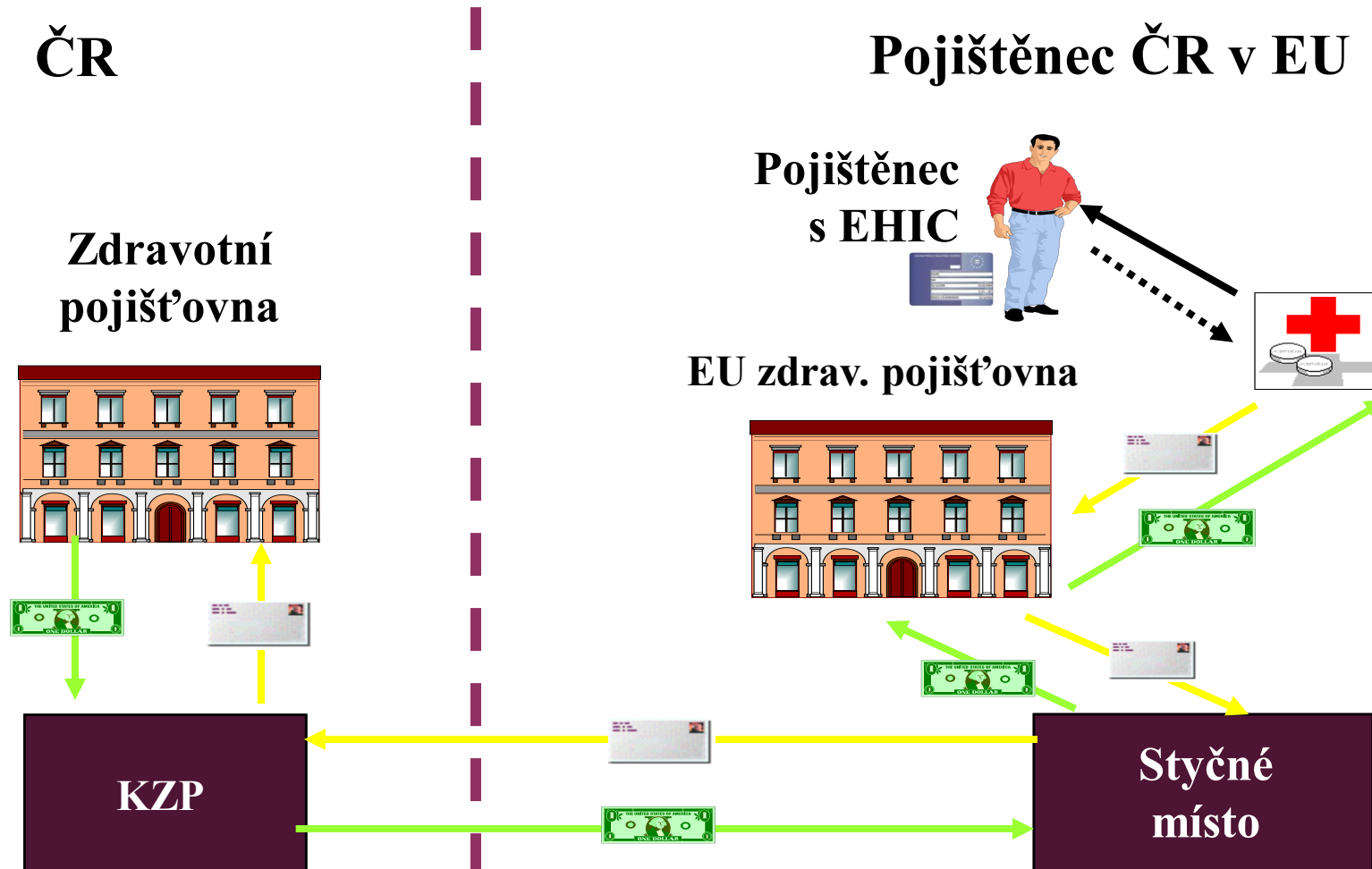

Pojištěnec ČR v EU

Pojištěnec
s EHIC

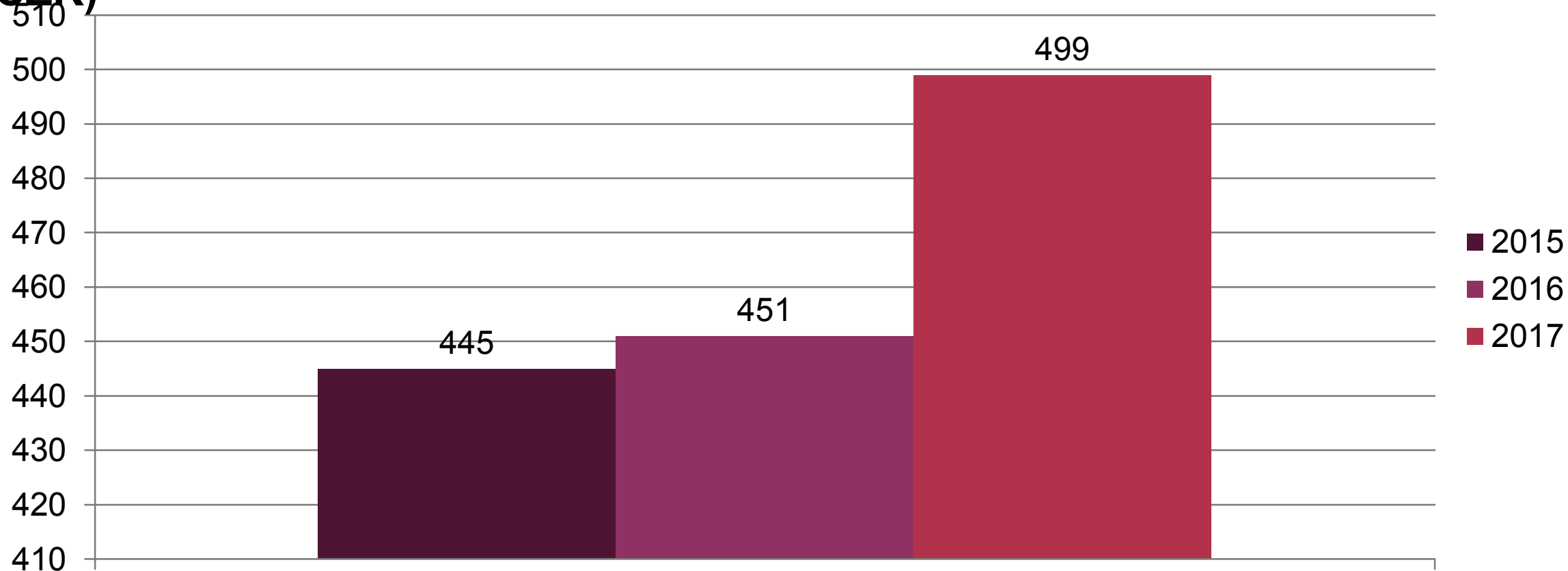
EU zdrav. pojišťovna

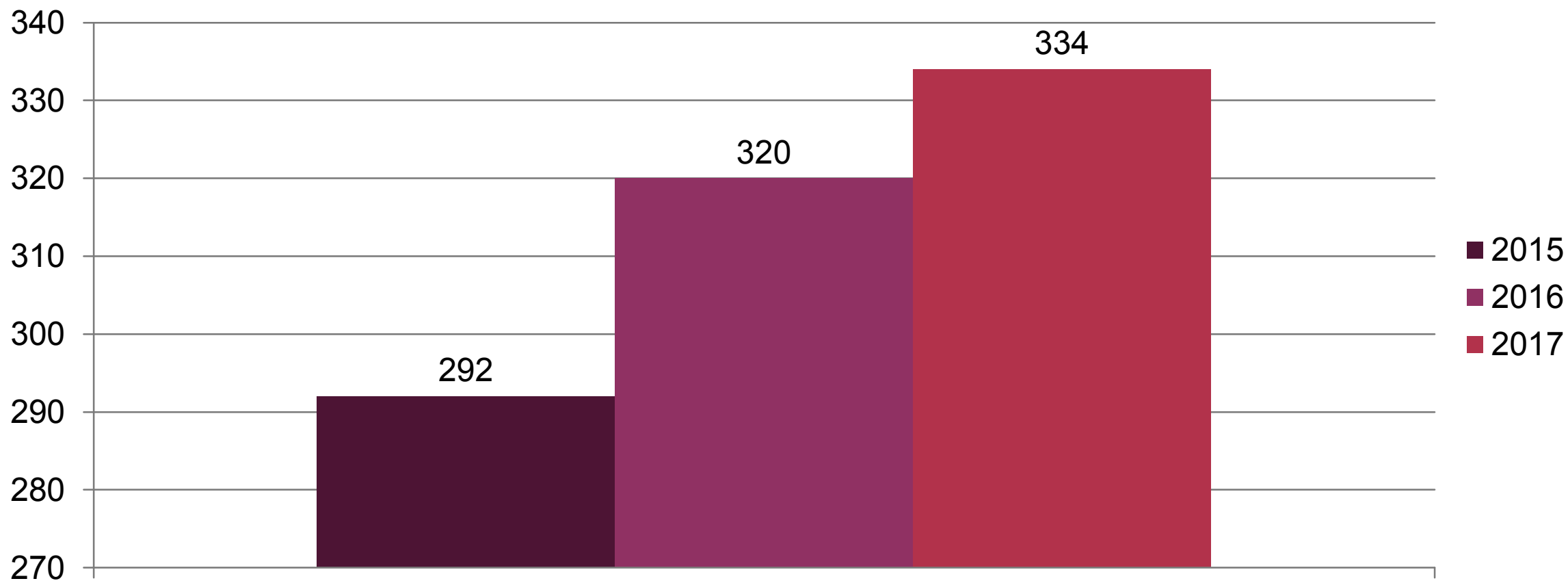
NEZBYTNÁ ZDRAVOTNÍ PÉČE – PŘEÚČTOVÁNÍ

Čeští pojištěnci ošetření v zahraničí – výše uplatněných nákladů (v mil. CZK)

NEZBYTNÁ ZDRAVOTNÍ PÉČE – PŘEÚČTOVÁNÍ

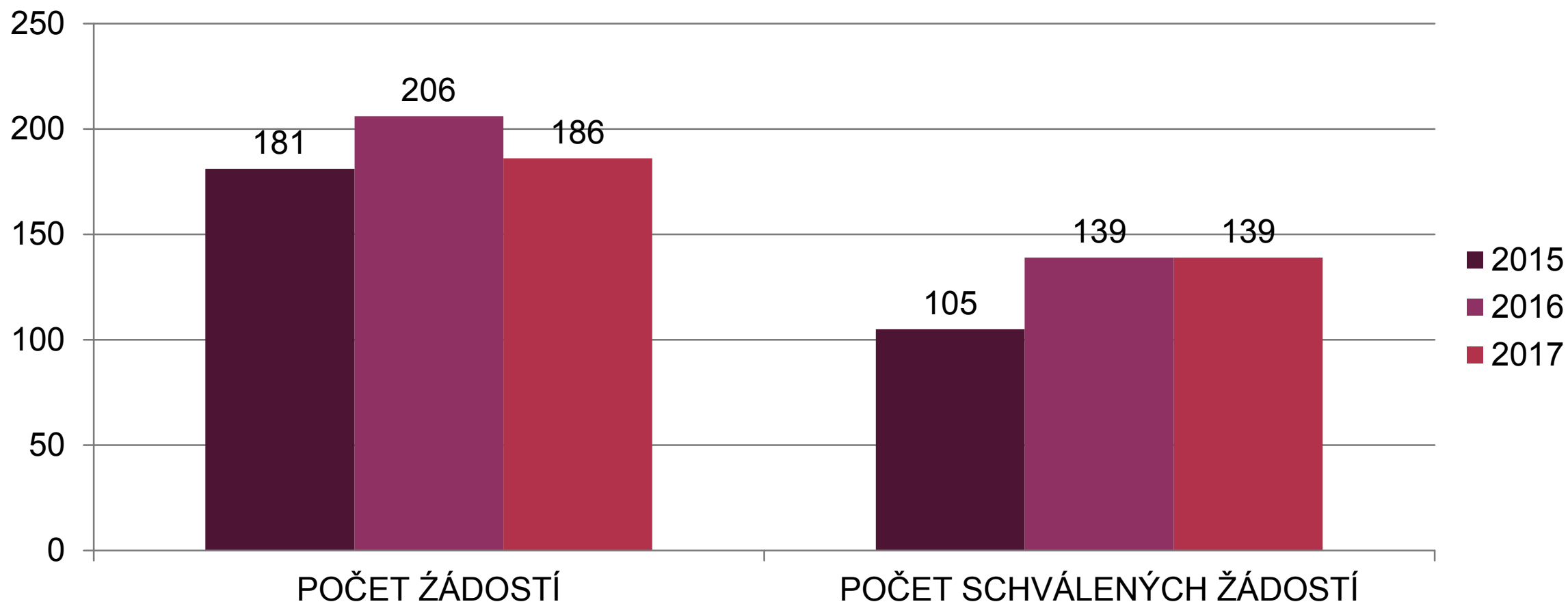
Cizí pojišťenci ošetření v ČR – výše uplatněných nákladů (v mil. CZK)

PLÁNOVANÁ ZDRAVOTNÍ PÉČE – NAŘÍZENÍ

- **článek 20 nařízení 883/2004**
- péče, za jejímž účelem zahraniční pojištěnec cíleně přicestoval
- podmínkou je, že pojištěnec o to předem požádá svou zdravotní pojišťovnu a ta udělí souhlas v podobě vydání **nárokového dokladu S2**
- jedná se pouze o výjimečné případy
- zdravotní pojišťovna musí udělit souhlas s úhradou, jde-li o zdravotní služby, které
  - jsou hrazené z českého veřejného zdravotního pojištění
  - v ČR nejsou dostupné

PLÁNOVANÁ ZDRAVOTNÍ PÉČE – NAŘÍZENÍ

PLÁNOVANÁ ZDRAVOTNÍ PÉČE – SMĚRNICE

- **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU ze dne 9. března 2011 o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči**
- **článek 7:** Členský stát, v němž je pacient pojištěn, zajistí náhradu nákladů, které vznikly pojištěné osobě, která čerpala přeshraniční zdravotní péči, pokud je tato zdravotní péče zahrnuta mezi dávky, na které má pojištěná osoba nárok v členském státě, v němž je pojištěna.
- **článek 8:** Členský stát, v němž je pacient pojištěn, může stanovit systém předchozího povolení pro náhradu nákladů na přeshraniční zdravotní péči.

PLÁNOVANÁ ZDRAVOTNÍ PÉČE – SMĚRNICE

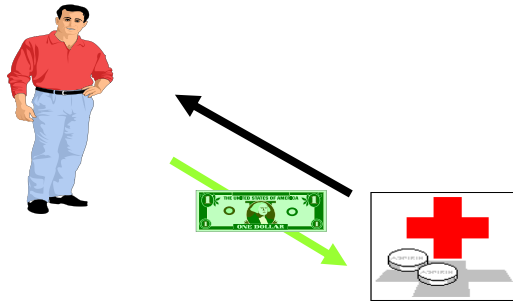
- členské státy implementovaly různě přísně
- **není vyžadován předchozí souhlas pojišťovny**
  - **ČR:** § 11 odst. 1 písm. m), resp. § 14 odst. 3 – 5 zákona o veřejném zdravotním pojištění:
  - také např. Estonsko, Rakousko, Švédsko, Nizozemí
- **je vyžadován předchozí souhlas pojišťovny**
  - hospitalizace přes noc, vysoce specializovaná péče apod.
  - např. Slovensko – vyhláška stanovující, které péče vyžaduje předchozí souhlas
  - dále např. Bulharsko, Dánsko, Polsko, Chorvatsko, UK, Španělsko

PLÁNOVANÁ ZDRAVOTNÍ PÉČE – SMĚRNICE

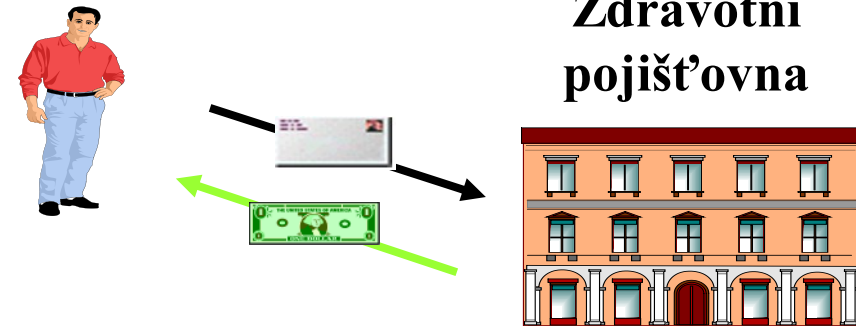
- v ČR není vyžadován předchozí souhlas s vycestováním za zdravotní péčí
- pacient si péči v zahraničí uhradí a následně zažádá u své pojišťovny o refundaci
- náhrada nákladů do výše českých cen
- podmínka: jedná se o péči, která je v ČR hrazená
- vycestování za péčí do EU, EHP -> refundace ambulantního ošetření i hospitalizace
- vycestování za péčí do Švýcarska -> refundace pouze ambulantního ošetření

PLÁNOVANÁ ZDRAVOTNÍ PÉČE – SMĚRNICE - REFUNDACE

Pojištěnec ČR v EU

ČR

BILATERÁLNÍ MEZINÁRODNÍ SMLOUVY

- Česká republika má uzavřeno několik mezinárodních smluv týkajících se zdravotního pojištění (a obecně sociálního zabezpečení)
- problematiku věcných dávek (tj. zdravotní péče) řeší následující MS:
  - Albánie
  - Černá hora
  - Makedonie
  - Srbsko
  - Tunisko
  - Turecko

BILATERÁLNÍ MEZINÁRODNÍ SMLOUVY

- mezinárodní smlouvy garantují českým pojištěncům v zahraničí neodkladnou péči
- za podmínek jako tamní pojištěnci
- na základě příslušného formuláře (např. v Turecku CZ/TR 111)
- Systém přeúčtování podobný jako v EU

- refundace neodkladné péče do výše zahraničních cen

- zdravotní pojišťovna může předem schválit plánovanou péči
  - souhlas vydaný formou příslušného formuláře (např. v Turecku CZ/TR 112)

HRAZENÍ PŘESHraniČNÍ PÉČE - SHRNUtÍ

1) zákon o veřejném zdravotním pojištění (ZVZP)

- § 14 odst. 2 ZVZP – neodkladná péče - refundace do výše českých cen
- § 16 ZVZP – jediná možnost léčby, úhrada v plné výši

2) předpisy EU

- koordinační nařízení – nutná a nezbytná péče – systém přeúčtování nebo refundace do výše českých či zahraničních cen (volba pacienta)

- plánovaná péče – pouze s předchozím souhlasem pojišťovny -
přeúčtování

- směrnice o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči
  - § 11 odst. 1 písm m) + § 14 odst. 3 ZVZP
  - plánovaná péče – refundace do českých cen

3) bilaterální mezinárodní smlouvy

- neodkladná péče – systém přeúčtování nebo refundace do výše zahraničních cen
- plánovaná péče - pouze s předchozím souhlasem pojišťovny - přeúčtování

VZÁJEMNÉ UZNÁVÁNÍ LÉKAŘSKÝCH PŘEDPISŮ V EU

- **článek 11 Směrnice o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči**
- zakoupení léčivého přípravku v jiném členském státě, než ve kterém je osoba zdravotně pojištěna
- zakoupení léčivého přípravku v jiném členském státě, než ve kterém byl lékařský předpis vystaven
- hrazení léčivého přípravku – viz pravidla výše

PŘESHraniČNÍ PÉČE – Z HLEDISKA MPS

- MPS = mezinárodní právo soukromé
- povaha vztahu mezi lékařem a pacientem?

PŘESHraniČNÍ PÉČE – Z HLEDISKA MPS

- povaha vztahu mezi lékařem a pacientem v ČR:
- **socialistické Československo**
  - veřejnoprávní nárok na zdravotní péči
  - správněprávní vztah, mocenské postavení lékaře
- **Československo/ČR po 1989**
  - diskuse o správnosti tohoto pojetí
    - zákon o (specifických) zdravotních službách
    - NOZ - § 2636 smlouva o péči o zdraví
- Nizozemí, Německo, Itálie, Litva, Francie, DFČR x Švédsko

NAŘÍZENÍ ŘÍM I

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy
- aplikační přednost před národními právními předpisy (ZMPS)

NAŘÍZENÍ ŘÍM I

- článek 3, **volba práva**
- článek 4
  - poskytování zdravotní péče je službou (x volný pohyb)
  - rozhodné právo = obvyklé **bydliště** poskytovatele služby, tedy **lékaře**
- článek 6, pacient = spotřebitel?